

ДІЛО

ВХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЇУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринков 10. II. пом.
Конто почт. нмж. 143.372.
Адреса: "до телеграми"
"Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11—12 год. передпосл.
Рукописи не звозяться!

ПРЕДПЛАТА:
Месечно в края 470 лв.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америка 1 дол., Франция,
Големия, Бельгия 20 ф. фр.,
Итали 750 ал., Нидерланди 150
ал., Швейцария 5 шв. фр.,
Чехословакия 30 к. к. Ру-
муня 150 ал., България 750
ал., Австрия 750 ал., Швей-
цария 1 дол.

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Лист із Югославії.

Пашіч і Радіч.

Классов. 11. Августа 1926.

Сучасна політична комбінація в Югославії настільки п'ява, що за-
смакує того, щоб нею політичні
з українським громадянством і
познайомити його з двома найбіль-
шими тутешніми політиками: Мико-
лою Пашічем та Степаном Радічем.
Старий, довгобородий як біблійний
святий Микола Пашіч, що, як ніхто,
гріється мудро: при тавдік: „Сло-
ва срібло, а мовчання золото“, ві-
домий зі своїх тактики винищування
з непохвалливості,—з одного боку
з другого цілковита протилеж-
ність йому—Степан Радіч: низький,
дебель, з кущиком підстриженої
борідки, рухливий, нестримний і
блякухистий, балакучий до неймовір-
ності. Це два мужі, що стоять те-
пер на чолі держави, люде, про ко-
трих найбільше пишуть туєшні га-
зети і карикатурами яких заповне-
ні всі югословистичні часописи у Біл-
городі, Загребі та Любляні. Вожди
двох найбільших у Югославії партій:
народної радикальної та се-
лянської хорватської.

Бували часи, коли головою міністра не був М. Пашіч, та це тривало недовгий час і старий політичний знакодиш різні комбінації, щоб знову зайняти своє улюблене місце. І значаино не зазнаго був перебіримчим у засобах. В ті часи, коли посла Хорвати бойкотували парламент у Билгороді, стоячи на фелеративному ґрунті, він зумів розколоти демократичну партію, від когрой виділилася група самостійних демократів під проводом Саетозара Пшибишевца, людина енергійної, амбітної, доброго промовця, якому здавче не дас спокійно снати трюмф Муссоліні. Новалиши цей робом так званий кабінет боротьби з корупцією на чолі з головою демократіе Любою Давидовичем, честім, неприхильним політиком, Пашіч знову створив уряд, газлом котрого була єдність держави й націоналістична політика. Проти своїх головних ворогів тодішньої хорватської релубліканської федеративної партії Пашіч приминіс вишкювий закон про охорону держави, а її провідникові Радічеві підсунуло обвинувачення за зраду проти держави...

Вибори до парламенту приходили під великими утисками, що найбільшо мандати радикалів, які не доскогдо потрібних усім, що до Хорватів. Вони дістали більше голосів, ніж при попередніх виборах і вирішили вже тепер ікати до парламенту. І тоді, коли Радіка видів його партії сиділи у в

ниці — послам Хорватам не за-тверджували мандатів, хоч стано-вище уряду було дуже слабе і тримався він тільки ріжними, не-парламентарними шгучками.

В кригічний момент Радіці несподівано захворів, а це тут є певним барометром, котрий відчує зміни в політичному житті. І дійсно, прийшли великі політичні зміни. Радіч, котрому не надовго посміхалося життя за ґратами, а ще менше майбутній суд за зраду в являзку з його коли-чійми мандраїками до Лондону та Москви, став нараз із завязогого республіканця та федераліста натхненим монархістом і прихильником сучасного централістичного устрою держави. Хорватським послан затверджують мандати і відбирають їх лише Радічеві та віддлові партії. Приночечі з товаришами виїтає за двері міністерста і стаюрюється новий кабінет, в якому беруть участь і Хорвати.

Газети пишуть, що це нова ера в житті Югославії, що нарешті зникло болюче хорватське питання, бо відбулося сербсько-хорватське порозуміння, показався старий гришник Стефан Радіч. Лютез Прибичевич по зборах і вічах та говорить про незаконне подлужа (Пашіч-Радіч, однаке старий лише посмікається у свою сиву, довгу бороду. Здавалося, що все вже гаразд, тільки покаяний гришник Радіч не надово був одушевлений цим платонічним коханням, бо хотілося й собі пробратись до міністерського стільця. Хоч не-хоч, треба було й це зробити — і хоча з анульованнім мандатом, сказ Радіч міністром освіти, котрим ще не так давно був його запеклий ворог Прибичевич. Те, що міністрами можуть бути лише посли, а Радіч ним не був, прийнялося принести в жертву порозумінню, бо надово вже голосно він виголошував похвали королеві, а головно самому Пашічеві).

Чи може тому, що Пашіч уже дійсно постарів, бо перевалив через восьмий десяток, чи може тому, що Радічеві самому дуже скоро хочеться бути прем'єром — вже зараз спочатку почали заявлятися різні неурепитності для нового уряду. Почалося з того, що Радіч на великому зібранні в Любліні забув про те, що він не лише агітатор, а й міністр, і зачепив Ігальню, котра лише чекає якоюсь зачіпкою з боку Югославії, щоби вдертися на армію. Це одні утихомирли тям, що сам Радіч заявив усе на бідаків.

гетерин і демонтував сам себе, ні трохи не засоромившись. Кажу, що це був початок, і Пашів уже добре бачив, що «гріншак» не так уже справді покаявся, що треба скоріше пропхати в парламенті бюджет, а після дивитись, як ратувати становище. І справді, саме підчас дебату у парламенті про бюджет Раді «службово» їздити по цілому примор'ю і на зборах скрізь уже отагують критику свого співлинка Пашіва, шийний держакний устрій та про рокує нові вибори до парламенту.

покує нові вибори до парламенту. Великий демагог Радіч має на своєму боці селяцькі маси Холмщини, а тепер оперує саме в цих місцях, де радикали мають найбільше своїх прихильників. Певля річ, що не лише ми, Українці, так легко ловимось на демагогічні вушки і можна сподіватись, що Радіч здобуде в приміж народні маси на своїй бік. Це сподівало неабияк радикалів і вони бують на тривогу, але поки що не можуть знайти собі порятунку. Вибори їм тепер дуже не вигідні, бо коли розбіють глек з Радічем, не мають з ким скласти уряду, а вибори не під їхнім керівництвом не віщують для них нічого доброго. Радіч є ще ніби дальше монархістом, але у всьому іншому повернувся на своє старе, а це радикалам не лише не до смаку, а й проти їхньої програми. Положення взагалі дуже запутане і залежно від того, як воно розв'яжеться, буде видно, чи Пашіч уже знадасть старий і мусить уступити своє місце комусь іншому, чи й надалі буде диктатором як у радикальній партії, так і в жиггі шлої Югославії. Хоча в самій радикальній партії є багато визначних діячів, що незавдоволені діяльністю Пашіча і яких стримує лише його великий авторитет, хоча й вождів всіх інших партій дуже ворожо ставляться до його, але, здається, Радіч трохи прислухався зі своєю акцією і тому вона не буде мати певних наслідків.

В. Анський.

В. Анський.

Несвоечасний інцидент

Нусонли і Ліра Нусли

Муссоліні почав потім свій річмовчання. Причому ініціативу в промові Штрессмана, щоб відкрити дваєма неспорозуміння, спочиває філіпською голозі фашизму, дали привід Муссолініу до ще довшої промови в сенаті. Головні думки цієї відповіди відомі читачам в останній числі нашої часопису. Муссоліні промовляв спокійше, але не віддаєвся ні одного зі своїх тверджень. Ліше посвятив, що фразу про трьохколірний прапор шв. Бреннері можна розуміти як оборону прав Італії, а не імперіалістичні погрози. Муссоліні гордий тим, що мало його промови поділяло такий сильний відгук в італійських серцях. І... в публічній оцінці Європи, за остання.

Це правда. Але саме її відсутність в Європі має досвід протилежні наслідки, ніж собі це уявляє Муссоліні. Атмосфера не тільки не провіялась — як він це вважає — зі його щирості, а навпаки: захарилась. "Таймс" у вступній статті в дні 10-го с. п., силкуючись зайняти посереднє становище між Італією і Німеччиною, називає їх дипломатичний діяч "неfortunatim інцидентом". У хандани, коли відбувається доля вступу Німеччини до Ліги, коли йде заважана дискусія про права на постійне місце в Раді Ліги для Польщі, Еспанії, Бразилії, коли Англія та Франція хотять найти якнайкращу розв'язку для цих численних кандидатів, Муссоліні заявляє в сенаті, що Ліга Націй не має права розглядати політики Італії супроти національних меншостей. Тому й каже "Таймс": "Дарма, що сеньор Муссоліні зберігає на загальноміркуваність у висловах, він торкається всіх цих делікатних та довірливих тем за сміливо і за ясно, ніж це бажане в інтересі доброго порозуміння двох народів".

Не тільки двох, але й всіх інших. Муссоліні в обороні власної політики нагадує німецьким політикам положення польської меншості в Німеччині... Коли кожний нарідає пічне добувати власний матеріал, що міг би стати предметом розгляду Ліги Націй, тоді великі держави можуть ще завагатись, чи вартініні впускати до Ліги Німеччину, а Німеччина: чи варт в такій атмосфері туди йти. Є в обдуманий промові Муссоліні одна нещаслива риторична фраза: "Фашистська революція митиме в 1926 р. свій Наполіонівський рік". Можна це різне розуміти: як битву під Ватерлоо і під Седано...

3 польських справ.

Між партіями „Піста“ та „Визволеня“ не прийшло до порозуміння щодо спільної соймової акції.

У військових канцеляриях міністерства військових справ має намір видати нові розпорядки щодо зменшення бюрократії.

На Горішнім Шлеську арешту-
вана маса осіб, задебільша гімнів,
підозрих у шпигульській органі-
зації.

Торговельна умова з Італією
ратифікована. За 100 кг. італійських
помаранчів платимуть 48 зол.

[illegible][illegible]

Nr. 3) (10/30) z dnia 11. lutego 1970 roku
pod tytułem: 1) „Dedakacja” w ujęciach
między słowami: a) formalna, b) słowna
i pywoju, c) między słowami ani me-
zostaję, d) słowami: jak nie jąc, c) wykazy-
a: bez samowia, d) opowiadania, e) pra-
wa, c) niepowiadają, d) niepowiadają, d)
zaczę odno słowami w ujęciach między
słowami a) słowami, b) wzię za, c) kace-
kewy, a) na nie, c) tern pilnikow, ni w
instruacji, d) „Hologic wio” w ujęciach
a) słowami a) wzię, b) na słowach,
c) C.O., d) słowami, c) „Nowe”
w ujęciach: w ujęciach między słowami
planami, a) w) w ujęciach zawiera
znane srodni wysięgu a) na ad 1) 2) i 4)

z § 63 a) u. w. ad 3) z § 300 ustawy karnej
nazwał koczując (10. lutego 1920 roku) koczującą
za wsparciem wioły, i zarządził zmierzanie
na całego następującego i wyjechał w tym
1920 r. K. zakaż. dalszego rozpowszechnie-
nia tego pisma drusowanego, cze-
stemu wydaje się nakaz odpowiedzialnemu re-
daktorowi tego czasopisma, o orzeczenie
miejscowej naczelnicy oświaty w sądownictwie
numerze i to na pierwszej stronie. Niewy-
stosowanie tego nakazu podlega za srodek narzu-
cia przewidziane w § 21, ust. 2, a) i b).
grudnia 1922 r. p. p. Nr. 6. z 1922. r.
zarządzenie za przekroczenie na grzywnę 4
zł. (z p. Lwów dnia 11 lutego 1920. r.)
Hawna

По широкому світі.

про австро-німецькі переговори 3 нагоди візиту австр. канцлера Зайхеля до Берліна приносять польська преса сенсаційні ревелюції, бош-то з достовірних джерел, що обі держави підписали угоду з метою довести до фактичної унії обох держав. Німеччина й Австрія визнають мита, паспортні, заповсюджені, а також систему, дуть одношляху залізничну систему, зливають спеціальний торговельний договір, Австрія злікає важніші посольства, а навіть фінансово та стратегічно піддається під опіку Німеччини.

Франція та Англія працюють над узгодженням своїх державних інтересів у міжнародній політиці. Так твердить англійський "Таймс".

Британія займає місце в Лізі Націй як постійний делегат Франції, після смерті сенатора Леона Буржуа.

у Німеччині купили малярські фарби машини для друку банкнотів і там робили кліші. Такий є вислід дотеперішнього слідства; французькі поліцейські агенти їдуть до Німеччини.

На еспанського диктатора (Прімо де Рівера) кинули шість бомб підчас його побуту в Барселоні. Замах був невдалий.

Громадянин, ставши членом "Просвіти".

Рекорд кніжних ярмарків.

Славний ще перед війною кніжний ярмарок мав тоді виключно контрактний характер. На йому складали угоди й заключували контракти про купно-продаж найріжгородніших товарів. А брали в ньому участь не тільки російські, але й європейські та американські купці і промисловці. Радвала, відносячи передовісню традицію кніжних ярмарків, надавала їм не контрактний, але чисто товарний характер. На ярмарки доставляли переважно всі загально-союзні фірми і трести свої товари. Закордонні товари доставляли, очевидно, не закордонні фірми з підприємства, а Вишторг. Були це переважно фабричні вироби й мануфактура, до малих на тих ярмарках все найбільший попит.

У цьому році радала прийшла до переконачення, що кніжні ярмарки слід перемінити з товарних на ярмаркові. Замість спроваджувати на чих шлі маси товарів і на місці їх продавати, будуть поодинокі підприємства виставляти лише зразки своїх товарів. На основі зразків будуть заключувати контракти купно-продажу. В цьому році ярмарки матимуть ще мішаний характер, але на наступний рік вони матимуть виключно характер вистави товарних зразків. У цьому напрямі пішла радавала слідами західно-європейських аналогічних ярмарків, а не торговельно-товарний характер.

На ці ярмарки слід би звернути належну увагу й нашій кооперації. Може участь у них доведеться до якогось постійного контакту з такою ж українською кооперацією! А це є не тільки бажане, але й корисне!

З'їзд Української Соц.-Рад. партії.

Об'єднання радикалів з соц.-революціонерами. — Політичні перелони.

Відважна підготовлюване об'єднання галицьких радикалів з волинськими соц.-революціонерами здійснюється в недалеку, 14, п. м. на річому з'їзді радикальної партії. З'їзд відбувся з великими перелонами з боку поліції. Вже на залізничних

Всесоюзна бюджетова політика і У.С.Р.Р.

Наркомфін України Кузнецов за поширенням бюджетових прав України.

Народний комісар фінансів України С. Кузнецов опублікував у харківських "Вістях" обіжурну статтю, в якій доводить, що дотеперішню практику бюджетової політики РСР треба ґрунтовно змінити. У своїх міркуваннях опирається він на статтю Райнгольда, опубліковану в "Фінансовій газеті". Райнгольд доводить, що без надання Раднаркомом Союзних Республік права на самостійну республіканську скарбницю, не можна надітися на активну їх участь у виконанні державного бюджету. Крім того вони (республіки) не можуть мати ніякого зацікавлення в одержанню усіх намічених у загальносоюзному бюджеті прибутків, бо всі їхні видатки покривалися все коштом загально-союзної готівки. Невиконання союзною республікою тої чи іншої прибуткової статті бюджету підбивалося все на загальному бюджеті РСР. Щоби це оминати, Кузнецов домагається: 1) щоби союзні республіки одержали прибуткові джерела; 2) щоби в бюджетах союзних республік об'єднали всі видатки, що витрачаються на території кожної республіки та знаходяться в її адмініструванні. Це видатки: на культурно-адміністративні цілі і на фінансування окремих ділянок народного господарства; 3) щоби при урядах союзних республік утворити власні, окремі від всесоюзної, скарбниці.

Виставивши такі домагання, Кузнецов вимагає і зміни відповідних постанов союзної конституції та деяких декретів про компетенцію народних комісаріатів фінансів у поодиноких союзних республіках. Очевидячки, що намічені зміни малі на меті поширення прав комісаріатів фінансів. Автор домагається поширення тих прав перш

двірих (як от в Коліміні і Станіславові) поліція заперчала делегації селян під покришкою відсутності у них легітимності ("особистіх доказів"), а опісля у Львові весь час непокоїла візд, роззучуючи його аж трикратно. Не вважаючи на поліційні перепони, на візді явилось 111 делегатів з 22 повітів галицьких і 3 волинських, що разом репрезентували 3,540 зорганізованих членів.

Візд зібрався в салі Лисенка. Відкрив його д-р Лев Бачинський, вітаючи делегатів з цілою українською територією під Польщею. Після того вибрано президію в складі д-ра Ів. Макуха, В. Лисого, сел. Дувірака та секретарів: Сиротюка і Боднарку. З черги наступило складання приквіт, а саме від волинських соц. рев. вітав візд С. Жук, від Закард. Комітету рад. партії К. Пушкар, а від "Сел. Союзу" пос. Маківка. Звіт з діяльності Секретеріату рад. партії складав секретар О. Навроцький, після чого уділено абсолюторію уступної управи.

Тим закінчено формально справу, зв'язану з радикальною партією. До голосу прийшов С. Жук, який в імені волинських соц. рев. відчитав декларацію про злиття з рад. партією. Таку саму декларацію відчитав іменем радик. партії Курах, після чого наступило проголошення спільної декларації і спільної платформ. Об'єднану партію названо: Українською Соціалістично-радикальною Партією. Об'єднання уособлювалося доповненням президії в особах А. Нивинського і Семанюка.

Після того приступлено до вислухання рефератів, а саме: д-ра Л. Бачинського про політичне положення українського народу і завдання УСРП, Кураха про

за все в ділянці податкової політики.

Цю справу порушив Кузнецов у зв'язку зі зближенням справного ухвалення бюджету на 1925 рік. Дотепер була така практика, що бюджет РСР, на слідувачий рік ухвалювали з привіда в листопаді попереднього року. В цьому році в листопаді 1925 р. бюджету на 1926 рік не ухвалили не по причині технічних труднощів, але чистого фінансових. Минулорічний прибуток з податків, навічений бюджетом, не стягнений на 39 відсотків. Поодинокі союзні республіки, а в першу чергу Україна, вийшли в минулому році з поважними дефіцитами у виконанні поодиноких статей бюджету. Тепер долають собі голови над покриттям тих дефіцитів у слідувачому році. Одним із засобів має бути саме рекомендація Кузнецовим бюджетова реформа.

І хоч Кузнецов виступав зі своїми проєктами віма загально-союзних інтересів, то всеж у висунених ним домаганнях видно цілком прозрілий тенденцію боротьби з надто вже великою та невигідною навігд жмкуністів централізацією. Чи проєкт Кузнецова пройде, невідомо, та всеж він буде підтриманий напевно і всеукраїнською фінансовою нарадою, яку скликає тойже Наркомфін України Кузнецов на другу половину лютого. Еманіпаційні змагання Кузнецова найдуть на ній самозрозуміло сильний відгук і тим самим дадуть йому належну підтримку перед Союзними Органами.

НА СПЛАТИ! Шовки, вельвети, намгарики, податки і т. п. 1263 Люблин - Фольні златі 1-3 "КОЛЮШІН", Львів, вул. Соборного 6.

і деології і основні програми У.С.Р.П. і М. Матчака про земельну реформу. Висновки цих рефератів стали тезами об'єднаної партії. З черги приступлено до вибору Гол. Управи. Головою УСРП, вибрано д-ра Л. Бачинського, ішим заст. головою д-ра Ів. Макуха, а гол. секретарем Осипа Навроцького. Після того про пекучу справу самоврядування реферував д-р Іван Макух. Скоро тільки розвинулася дискусія над цим рефератом, на салі явилась поліція. Перевіривши запрошення (видані на основі § 2 про збори) і найшовши все в порядку, поліція всетаки розважала візд. Частина делегатів зібралась в "Акад. Домі" при вул. Супінського, де при чю продовжувало дискусію. Але й там явилась поліція і розважала "віче". Вкінці нововибрана Гол. Управа зібралась на перше засідання в льокалі "Гром. Голосу" (Ринок 10), але й там явилась в 8-й год. веч. поліція, щоби розважати "протидержавне віче". Однак члени Гол. Управи спротивилися самовільному розпорядженню поліції і заявили, що не опустять свого власного льокалю. Тоді представник поліції лишився на засіданні Гол. Управи. В його прийм. ухвалено між іншим протест проти "ліберального" режиму в Польщі, який постановлено вислати до всіх соціалістичних партій Європи.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Барліцький мін. сусп. робіт.

13. II. през. Войцеховський підписав іменування пос. Барліцького міністром суспільних робіт. Домагання пос. Барліцького, згл. ППС, прем. Скішнський прийняв. Бюджет

НАДІСЛАНО.

За надіслані редакції не відповідає.

АГРУМІНА природний цитрусовий пісок сімю цитрану, до чого, микома, калусту, борщу і т. п. Дешеве, здорове, смачне, практичне. 1247. Надішліть у всіх складах 2-10 "Народної Торговлі".

лінійні матири поширені компетенції, признають йому тех дозток до бюджету 50 мід. зол. на суспільні роботи.

Нова еманіпація соціалістичної організації.

В другому дні конференції соціалістичної організації Східної Галичини вибрано склад нової еманіпації: през. д-р Райх, віцеканц. д-р Шкорак, д-р Лазар, д-р Герр.

Демарш нін. уряду.

Німецький уряд 15. II. за посередництва своїх послів у Лондоні й Паризі поробив демарш у справі поширення складу С. Н. родів. Колиб заходила наймажливіша можливість уділення в Раді С. Н. місця якійнебудь державі крім Німеччини, мусіла б відкликати своє вступлення до С. Н. Демарш нін. уряду в Лондоні прийняв дуже прихильно, в Паризі а резервно. Вигляди Польщі на сталі місце в Раді значно змаліли.

Чеська генераліція проти вчмнення РСР.

В останній хвилі чехословачької генераліції спротивилась змазанню РСР, зі стратегічних причин. РСР вважав усе чехословачьку республіку місцем наступів на Європу для своїх військових сил.

Змова на життя Бенеша й нін. чіка.

В Римі арештували двох Мадярів, які втікли до Італії. Вони планували атентат на Бенеша і югослав. мін. загр. справ Німеч. Підмінували залізні шляхи, яким оба міністри вертались з конференції малої антанті в Темешварі. Атентат не вдався. Румунські власти впали на слід атентачників. Італ. власти повідомили про арештування обох змовників малярський, чехо-словацький й югославський уряд.

Ген. секретар С. Н. у Берліні.

15. II. прибув із Женев до Берліна ген. секр. Союзу Народів Еріа Дрімон. Задержався в ангд. амбасаді. В нін. уряді загр. справ була нарада в справі побуту Дрімона. Пополудні Дрімон відвідав мін. Штресмана. На 16-го його запрошено до канцлера. Побут Дрімона є в зв'язі з вступленням Німеччини до С. Н.

порозуміння в уряді Пашіча.

Радіч у купштині заявив, що часті преси інтригувала проти нього, щоби знеможливити йому участь в уряді і парламенті. Уважав уряд одноставним і підкреслив, що повне порозуміння в уряді. Пашіча запитаний на засіданні ради мін. в справі крізн відпові, що такої нема.

Смерть кардинала Дальбора.

Дне 13. лютого помер польський кардинал кн. Дальбор у 66-ому році життя. Дальбор був наслідником кардинала Ліковського. Кардиналом іменованій був 1919-го року.

На похорон кардинала вийдуть до Польщі прел. Скішнський, мін. справедливості Пехонський, мін. Ст. Гребський і марш. сойку Трошчінський.

Америк. дол. 745 — 748 канал. дол. 724 — 726, чеські кор. 02325 — 02326, австр. 02325 — 02326, франк. фр. 02900 — 02905, фр. швейц. 15950-163, англ. фунт 3450 — 3500.

Золото. 20 кор. 1000 — 3100, 20 франк. 2950 — 2970, 20 марк. 1500 — 3500, 10 руб. 3800 — 3850.

Срібло. Австр. кор. 06000 — 06000, 5 австр. кор. 320 — 325, флорент 160 — 163, рубль 250 — 260, швейц. франк 160 — 163, фунт 3450 — 3500.

Нагте внесення Українського Союзового Клубу в петицію (12. II. 22) стало предметом соймової поведки. Польський сейм, який в р. 1922 всіма польськими головами ухвалив закон про тав. повеліску автономію і про заснування українського університету до двох літ, в р. 1926 (отже майже в чотирі роки після своєї маніфестаційної ухвали) демонстраційно відкинув нагте внесення в університетській справі. Польський сейм 134 польськими головами проти 110 мішаних (українських, білоруських, німецьких, жидівських і чехів польських) не признав нагlosti внесення. Ного відслідно до освітньої комісії, на скалах. Колиб навіть сейм признав був наглість, то воно й так було помандрувало до комісії. В суті річі нічого не змінилось. Сек чи так те внесення ждала терніста комісія до рога, йшло тільки про форму.

НА КАРНАВАЛ
Найбільший вибір мініочих
матеріалів поручач
по дуже знижених цінах
ФІРМА
АНТІН УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Ф. Ф.

На старі теми.

„На спільній платформі“

Віпгуком на статтю „Змінім політику“ анонімового польського публіциста є стаття: „На спільній платформі“, стаття, що — по оцінці „Всех-у Нов.“ — є „гідна уваги, голос, що походить з поважних українських кол“.

Автор цієї статті („Senex“), користуючи з польської гостинності, не все називає правдивим іменем, деякі моменти затирає, а деякі тільки мимоходом заторкує. Та хоч і автор — як сам каже — не має аспірацій на політику, стаття писана гладко і в тій частині, яка є присвячена — з природи річі — невичерпуючому малюнкові страшної дійсності, наскрізь вірна.

Перш усього автор зазначає, що національний антагонізм не зродився з хвилею козацьких повстань і вибуху великої української революції під проводом гетьмана Б. Хмельницького, але що та революція була епілогом спонтанного вибуху народу проти шляхетської злочинності. Найкращим доказом цього є факт, що до української революції приєдналося й нечисленне польське населення, осіле на Україні. Від козацьких повстань аж до останнього поділу старої Польщі йшла завзята й непереривна боротьба між польською шляхтою й українським народом. Польська політика не мала ані доброї волі, ані сили переграти той гордіський вузол.

Ті відносини перетривали до останнього поділу, відколи ті землі дісталися під Росію й Австрію. Аж тут формується ріжниця поглядів. На українських землях під Росією антагонізм мав, навіть йовсім затирається під напором чорносотенної політики царської Росії, яка — паралізуючи всякий національний рух, у відношенні до „чородів“, була того єдиною причиною. В Галичині, де національна стихія була сильніша і національний гніт менший, вироблюється національно й політично українське громадянство. З тим фактом мусить рахуватися кожний поважний політик, якого думка не затроєла ідою ненависті і відмови права до життя під вікія ослону тут народів“.

Важко сказати, щоб цей погляд відповідав дійсному й історичному ходові річей. Не під Росією й Австрією „формується ріжниця поглядів“.

Відомо, що проти анексії Галичини Казиміром Вел. галицько-український народ боровся вперто на протязі сорок літ.

На українських землях під Росією справді малі й звільня затирається польсько-український антагонізм, однак, не так „під напором чорносотенної політики царської Росії“, як радше тому, що польська і спольщена шляхта, відірвана від польського центра, не маючи опори в польській державності, була змушена здавати свої позиції і платити дань духові часу. Подібних промахів є більше в статті Senex-a, а до них належить теж парадокс, немов то після поділу Польщі в Галичині сильніша була національна стихія і т. н. Національно-культурне, а в парі з ним і національно-політичне відродження українського народу відбувалося на Наддніпрянщині; а тут (за австрійських часів) воно находило тільки умовини для своєї нормальнішої кристалізації.

„Свій епілог найшла колотвєта обох народів в пам'ятній листопадаї ночі“, де по одній і другій стороні часто боролися проти себе брати і сестри“.

Це вже внадто переборщений малюнок „пам'ятної ночі“ в напрямі „поетії“. Не було ніколи ніякої листопадаї ночі, в якій боролися би по противних сторонах брати і сестри. Коли автор має на думці ніч з 31. жовтня на 1. листопада 1918, то тієї ночі, правду кажучи, взагалі не було ніяких боїв, а була тільки обсада державних будинків і установ українським військом, яке усунуло австрійське військо й австрійсько-польське бюрократію. Тим більше та ніч не була ніяким епілогом.

Виходячи з такого, наскрізь фальшивого заложення, автор, здебільшого вірно зясовуючи дальший хід подій, не все роєить правильні висновки.

„Страшна, а однак правдива трагедія — говорить п. Senex про ту „пам'ятну ніч“ — тут польська політична думка доніслася страшною тактичною помилкою, бо замислюючи конфлікт в спосіб, вимагаючи згідного свідчення, деякі чинники під напором засліпленості національного егоїзму, вибуваючого шовінізму і ненависті ніяково розлапали боротьбу. Скоро Українці програли справу і були здані на ласку побідникам, то де не була пригода до політичних інквізицій, а радше роля побідника мала грати поде до дилинці. Польсько-українська війна, прихильна міжнародному розумінню, скінчилась ско-

ро, однієї збіжності: несправді даючи, що майже нещодавно виступили свідками. Якщо польська політика уявляють українську справу аналогію, а ту у відношенні до Галичини зовсім, протилежно австрійському інтригою, то гримати почують історично і акційно прискіпу віддають державі. Фактом є, що серед українського населення панує огорченість — не так в наслідок дорочних політичних експериментів, як зрозуміло, а може навіть і нещирої політичної думки.

Український наїд, що суцільно насолою таскає Св. Галичину (а також Польщу, Польсь, Холмщину й Північну Ред.), безперечно є політичною догмою і національною ослівкою. А якщо на Ред., Українці свідомість зростає, так дані і такої ж перод зйде до явищ (не як дозвільє Ред.), то це може бути тільки меншою для польської складної політики. Хто гадує, що історичними збуває суть річі, то і сповне злочин проти власної держави.

На жаль, вступного матеріалу є надто багато, коли бачи на уяву колонізацію, десетки тисяч арміюванних, сотні політичних вприсєв, десетки синтетичних засудів, національний гніт і самоволоді політикою мовчаннями (чи тільки політикою?) Ред.), то годиться повзати, що польська політика подає під тим оглядом а пересказу, де є прикладом тісноти розумування. Коли до того додати позбавлення української мови урядових прав, права землі, набутих за Австрію, самоволоді, що панує в урядах, громадах через однієї (21), злого злочини, наругу з прав людочих і божих, перезапані Українців назвою чорносот. Росії на „маторусинів“, справу українського університету, а годіжно белу страшний надужити при тав. шаймою зобіснєт, то годиться признати, що можливі тих крич і надухити не може склестися на образ співбратів. Уважимо, що політична лінія, намічена між освітніми (Галичині, не веде до ніякої мети, але — називає — сповзу затягує і затекає. Не буде переслідують твердження, що його особа постійно буде кулю у ноги всяким спробам помирення, бо кожний крок між Галицькою Україною уважатимуть перфидією і нещирістю. Превіть між освітніми відомий зі своїх крайно шовіністичних поглядів, що вирости в галицьких містах, щоб хтонебудь з України міг йому довіряти і заісти з ним до світового стола. Визнанням розламу українських партій, висунутих до-оа Давидовича, о. Івкова і т. д. в українських очах тав. „польським інтригою“, дотованню з державних фондів, яка одначе не дає ніяких вислідів. Угодиною партії (роз. української — Ред.) неча, отже не може проявитися угодовські настрої серед України. Обмакують себе розбиттям українського фронту, ставлять в його силі і творчий плач, не рахуються зі стихійним зростом політичної і національної свідомості — стало альфой й омегой польської політики. Польський уряд воля заключити угоду з анонімовою державою синів Ізраїля, як нізкою політичних посуєв підготувати міст до згоди з Українцями. Дорочність в польській політиці, присилуючи на насного громадянства, половини павасоби диктовані коневістю хвал, нещирість і фабрикація на експорт для Заграниці охлані без напруги політичної мислі, що лунати кінця лапцюха, не може дати позитивних наслідків, не дасть і їх не слід сподіватися. В політичній аспірації України до створення власної хати пречинь не можна добувати зрад і пісень синтової війни, в добі вибуху національних змагань важко було би їм протиставитися, наслідки вони прибивають форму еволюції, що не дає в істинування держави. На неорієнтуванні нарішавським ґрунті ніколи тієї справи дожати Польсь з Галичині, на жаль — злистя „Слов-а Польсь-ого“, яке йде на величисті затроєння своїх очей і на вид українського малює чи табличку поєдає в пароксизмі шалу. Як єдиний міст, що зверхто лежить в інтересі держави і польськи політиці, уважають територіальну автономію, що становить однією платформою порозуміння і свідного співжиття, яка може зовсім заспокоїти довгання населення“.

Вкінці автор апелює, щоб через політиками промовили в тій справі інтересовані представники громадянства — як вільні з вільними і рівні з рівними, як громадяне рівної категорії з рівними правами і обов'язками. Першенство в тій справі віддає автор польському громадянству.

Сумніваємося, чи польське громадянство покористується тим правом першенства. Навпаки думаємо, що на цьому урвєгсь розпочата дискусія.

Щож торкається висновків Senex-a, то думаємо, що він шонайменше поспішився з висновками, які як спільну платформу видають територіальну автономію.